

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

■ Ёсць нагода

Мадэлюючы рэальнасць

Сёлета споўнілася 25 гадоў брытанскаму рэаліці-шоу «Survivor» («Ацалелы»), якое пад рознымі назвамі і з шалёнымі рэйтынгамі скарыла больш як 50 краін свету. У нас яно больш вядома пад назвай «Апошні герой», шэсць сезонаў якога зладзіў і паказаў расійскі Першы канал. Мяркую, многія добра памятаюць гэты жорсткі фармат: бязлюдны востраў у адной з экзатычных краін і пара дзясяткаў удзельнікаў, якім неабходна амаль з нічога арганізаваць сабе жылло, побыт, харчаванне, а паралельна выконваць шэраг няпростых заданняў арганізатараў і «з'ядаць» самых слабых удзельнікаў «племені».

Нягледзячы на ўсе жарсці і выпрабаванні, праект меў надзвычайную папулярнасць — саўндтрэк «Апошні герой» ад гурта «Бі-2» рваў хіт-парады, а кастынгі на ўдзел у ім праходзілі дзясяткі тысяч чалавек, у тым ліку і мінчанка Ксенія Волкава, якая ў 2002 годзе стала ўдзельніцай рэаліці-шоу «Апошні герой-2» у Малайзіі, дайшла да фіналу і выйграла шэраг каштоўных прыз...

З юбілейнай нагоды мы вырашылі ўспомніць і пра іншыя — самыя-самыя рэаліці-шоу, ад сусветна вядомых праектаў да ўласнабеларускіх знаходак.

Самае першае

Перадачы з элементамі сучаснага рэаліці, якія паказвалі ўчынкі людзей у штучна створаных абставінах, набліжаных да жыцця, з'явіліся яшчэ ў сярэдзіне мінулага стагоддзя. Так, у 1948 годзе адзін з тэлеканалаў ЗША прадставіў шоу «Схаваная камера», заснаванае на радыёперадачы «Схаваны мікрафон», — і там, і там запісвалася рэакцыя людзей, якіх сцэнарысты паставілі ў надзвычайныя сітуацыі.

Зрэшты, некаторыя даследчыкі тэлебачання называюць першым сапраўдным рэаліці-шоу іншую праграму — шматсерыйны дакументальны праект «Амерыканская сям'я» 1973 года, дзе сям'я Пэт і Біла Лаўдаў і іх пяцёрка дзяцей з Санта-Барбары, штат Каліфорнія, праходзіла праз складаны працэс разводу.

Самае папулярнае

«Вялікі брат» — менавіта так называецца рэаліці-шоу, якое ўваходзіць у тройку самых папулярных тэлепраектаў у свеце. Паводле афіцыйнай легенды, ідэю «таталітарнай

антыўтопіі» змясціць некалькі ўдзельнікаў у ізаляваны дом, дзе яны пад пастаянным наглядом тэлекамер будуць выконваць жорсткія заданні нябачкага «вялікага брата», а таксама сварыцца, інтрыгаваць, скандаляць, кахаць і пакаіцца праект на рашэнні тэлегледачоў, прыдумай 50-гадовага галандзец Джон дэ Моль.

На сёння «Вялікага брата» паглядзелі ўжо звыш 2 мільярдаў чалавек амаль у 40 краінах, а аўтар ідэі зарабіў на шоу, паводле прыблізных падлікаў, звыш 5 мільярдаў долараў.

Самае «доўгайграючае»

3 мая 2004 года ідзе ў эфіры скандальнае расійскае рэаліці-шоу «Дом-2» (не блытайце з проста «Домам», дзе сапраўдныя сямейныя пары, у тым ліку беларусы Андрэй і Вольга Бярковы, насамрэч будавалі дом і разыгралі яго ў якасці галоўнага прызга! — Аўт.), якое ўвайшло ў Кнігу рэкордаў Гінеса як самае працяглае шоу і, здаецца, даўно перакачавала з катэгорыі тэлепраектаў у лік сацыяльных з'яў.

Нягледзячы на сур'ёзную крытыку, шматлікія абвінавачванні ў амаральнасці і пратэсты грамадскіх актывістаў, дэпутатаў і прадстаўнікоў царквы, праект толькі змяніў час эфіру, але не закрыўся і не страціў рэйтынгі. За ўвесь час праз бясконцую «будулю дома і пацукцяў» прайшло больш за 1500 удзельнікаў і было згуляна амаль два дзясяткі вяселляў.

Самае жывёльнае

«Сямейства Каташ'ян» — пад такой назвай у Ісландыі сёлета запустілі рэаліці-шоу пра... насельніцка катцёна прытулку. З аднаго боку, яго аўтары парадзіруюць гламурнае амерыканскае шоу пра Кім Кардаш'ян і яе сям'ю, з другога — прыцягваюць увагу гледачоў да праблемы кінутых жывёл. Шоу з кацянятамі стала адным з інтэрнэт-хітоў — паводле ацэнак гледачоў, глядзець на коцікаў куды больш прыемна, чым на ўсякіх «зорак».

Самыя скандальныя

У вялікім сямействе рэаліці-шоу ёсць дзівацкія, недарэчныя, а ёсць і проста шакіруючыя. У ліку апошніх — праект 2005 года маладзёжнага галандскага ТБ «Spuiten & Slikken» (самы нявінны пераклад гучыць як «Усунь і праглыні»). Яго вядучыя мусілі... ужываць наркатыкі і займацца сексам у прамым эфіры, а потым дзяліцца з гледачамі сваімі эмоцыямі і ўражаннямі. Пры тым прадзюсары шоу настойліва сцвярджалі, што яго задача — не забаўляць, а інфармаваць моладзь аб тым, якую рэакцыю на арганізм аказваюць розныя забароненыя рэчывы. Насуперак шматлікім акцыям пратэсту афіцыйна забараніць гэтае шоу і прыцягнуць яго стваральнікаў да адказнасці не ўдалося, і перадача трансліравалася цэлы год.

Або ўзяць брытанскае шоу 2003 года «Руская рулетка». Ілюзіяніст і экстрасэнс Дэран Браўн выбраў сярод 12 тысяч прэтэндэнтаў добраахвотніка, які зарадзіў рэвальвер адзінай куляй і ўгадваў, пацэліўшы то ў мякі з пяском, то ва ўласную скроню, дзе знаходзіцца баявы патрон... Паліцыя заклікала адмяніць шоу, каб не справакаваць пераймальнікаў, але яно ўсё ж трапіла ў эфір.

Самае спартыўнае

Сярод мноства тэлевізійных спаборніцтваў «Цудоўная сямёрка», створаная ў 2007 годзе беларускім тэлеканалам «Лад» (цяпер «Беларусь 2»), прыемна вылучаецца. Па-першае, гэта цалкам арыгінальная ідэя, а па-другое, у межах аднаго праекта розныя сямёркі ўдзельнікаў выпрабавалі сябе ў сямі відах спорту: гарналыжны спорт (перамагла спявачка Алёся), водныя лыжы (Вольга

Барабаншчыкава), скалалажанне (біятланіст Вадзім Сашурын), картынг (кікбаксёрка Карына Аляксандрава), сінхроннае плаванне (тэлеведучая Алена Бікрэнева), конны спорт (спявак Аляксей Хлястоў) і біятлон (Алена Ланская). Пераможцу ў суперфінале праекта выбіралі не толькі па балах, але і па сімпатыях гледачоў і прэсы. Самым-самым, нагадаем, аказаўся пяціразовы чэмпіён свету па біятлоне Вадзім Сашурын.

На вялікі жаль, другі сезон «Цудоўнай сямёркі», запушчаны ў 2013 годзе, «не пайшоў», і праект зачыніўся пасля першага ж этапу.

Самае вясковае

Дзясяткі тысяч беларусаў імкнуцца з'ехаць з вёскі ў горад, і адзінкі — наадварот, з горада ў вёску. Пазалетась маладзёжны тэлеканал «Беларусь 2» прадставіў унікальнае рэаліці-шоу «Панаехалі!», у якім 10 маладых гараджан чакаў «экстрым вясковага побыту» ў адной з вёсак Валожынскага раёна. Для выключна «гарадскіх штучак» нават адсутнасць звыклых выгод цывілізацыі і звыклая для вяскоўцаў фізічная праца — прапалоць грады, накасіць сена, затапіць печ, падаіць карову, пасячы дровы — аказалася сур'ёзным выпрабаваннем на трываласць. Пераможцай шоу тэлегледачы абралі, як ні дзіўна, дзяўчыну — мінчанка Алена Кірынюк потым і мазаліна зарабіла галоўны прыз — пуцёўку на дваіх на Канары...

Актуальны для нашых рэалій праект меў гучны поспех і добрыя рэйтынгі, а таму, запэўніваючы ў Белтэлерадыекампаніі, ён абавязкова атрымае працяг — ужо ў новым тэле сезоне!

...Безумоўна, на ТБ прыдуманая безліч рэаліці-шоу, уключаючы кулінарныя («Званая вячэра», «Універ-шэф», «Пячельная кухня»), спаборніцкія (у шоу «Чалавек супраць звера», пакуль абаронцы жывёл не вымусілі за-

крыць яго, барэц сумо спаборнічаў з рангутанам у перацягванні каната, а індыйскі слон навіперадкі з 40 карлікамі цягнуў самалёт), беспрыцінныя (удзельнікі нямецкага «Свінскага жыцця» некалькі тыдняў жылі ў хлеве і харчаваліся ледзь не памыямі, каб выйграць пару тысяч еўра) і зусім ужо дзівацкія (нашталт японскага «Цукерка ці не», дзе ежа можа быць бутафорскай, а прадметы інтэр'еру — ядомымі, або амерыканскага «Без твару», у якім грымёры ствараюць страшныя і агідныя вобразы). Але ў канчатковым выніку выбіраем мы з вамі — гледачы. І калі «вочы б вашы не глядзелі» на «Дом-2» — выключыце яго.

Фота з адкрытых крыніц і з архіва Белтэлерадыекампаніі

■ Тэлесеткі

ПА ПАРАДКУ — РАЗЛІЧЫЛІСЯ

Адбылася жараб'ёўка фіналістаў адбору на дзіцячае «Еўрабачанне-2017»

Праз месяц у самай вялікай студыі Белтэлерадыекампаніі «600 метраў» пройдзе фінальны гала-канцэрт нацыянальнага адбору дзіцячага конкурсу «Еўрабачанне», але жараб'ёўка канкурсантаў у медыяхолдынгу правялі загадзя.

Па выніках лёсавання ўдзельнікі выйдучы на сцэну ў наступным парадку:

1. Хелена Мерааі (Мінск); 2. Анастасія Цімафеевіч (Брэст); 3. Руслана Панчышына (Мінск); 4. Эліна Матарас (Мінск); 5. Яраслаў Саколікаў (Мінск); 6. Стафанія Сакалова (Мінск); 7. Дуэт Аліны Пехцеравай і Анастасіі Дзімітрачкавай (Мінск); 8. Квартэт Нацыянальнага цэнтра дзіцячай творчасці імя У. Мулявіна: Максім Цупрыкаў, Ангеліна Ламака, Стафанія Круглая і Стафанія Сакалова (Мінск); 9. Марыя Жыліна (Мінск); 10. Анастасія Жабко (Мінск).

Акрамя таго, расказалі «Звяздзе» ў медыяхолдынгу, творчая група праекта сустрэлася з камандай кожнага юнага артыста, каб даць пэўныя парады і рэкамендацыі наконце працоўкі песне, нумароў і сцэнічных вобразаў. Гэтыя кансультацыйныя сустрэчы і карэкцёрскія будучы праходзіць і надалей. У каго з удзельнікаў да машынае заданне атрымаецца выканаць лепш за ўсіх — даведаемся 25 жніўня падчас гала-канцэрта. Тады ж гледачы змогуць ацаніць відэавізітоўкі ўсіх канкурсантаў (іх плануецца зняць на пачатку жніўня), у аздабленні якіх рэжысёр Юрый Ярошык абядае зноў, як і ў дарослым конкурсе, выкарыстаць сімвалы беларускага арнаменту.

Тым часам

Канчаткова вызначыліся даты і месца правядзення наступнага дарослага конкурсу «Еўрабачанне». Як указана на афіцыйным сайце, конкурс у 2018 годзе ўпершыню пройдзе ў сталіцы Партугаліі Лісабоне з 8 па 12 мая.

КУЛЬТУРНЫ ТЫДЗЕНЬ З ЮБІЛЯРАМІ

«Беларусь 3» адзначыць 100-годдзе Янкі Брыля і яшчэ шэраг круглых дат

Наступны тыдзень стане вельмі насычаным на імяніны вядомых дзеячаў мастацтва, у гонар якіх сацыякультурны тэлеканал «Беларусь 3» падрыхтаваў адмысловыя святочныя праграмы.

Так, да 100-годдзя з дня нараджэння народнага пісьменніка БССР Янкі Брыля яго вядомыя творы будуць чытаць у эфіры акцёрскага тэатра і кіно — у прыватнасці, у спецыяльных відэароліках прагучаць урывкі з апаўданаў «Маці» і «Галія». Пра малавядомыя факты з жыцця і творчасці пісьменніка нагадае гледачам 4 жніўня перадача «Святло далёкай зоркі».

Зрэшты, аўтар і вядучы «Святла далёкай зоркі» Аляксандр Дамарацкі раскажа ў асобных серыях цыкла і пра іншых юбіляраў тыдня. 1 жніўня праграма будзе прысвечана 80-годдзю дырыжора Юрыя Яфімава, 2 жніўня — раскажа пра народную артыстку БССР, адну з дзвюх жанчын-дырыжораў Савецкага Саюза Тацяну Каламіяцэву. 3 жніўня вядучы ўспомніць пра мастака Мікалая Селешчука, а 5 жніўня пагаворыць з гледачамі пра яскрава заслужаную артыстку БССР, актрысу Алімпіяды Шах-Парон, 95-годдзе з дня нараджэння якой святкуецца сёлета.

У нядзелю «Беларусь 3» адзначыць перад'юбілейны дзень нараджэння славутага беларускага кампазітара, народнага артыста СССР Ігара Лучанка — спецыяльным праекта «Легенды беларускай эстрады», а таксама творчым вечарам «Неспакойнае сэрца».

Акрамя таго, увечары 6 жніўня заўзятыя тэатралы змогуць прычыніцца да святкавання 60-гадовага юбілею мастацкага кіраўніка Купалаўскага тэатра, лаўрэата Дзяржпрэміі Беларусі, заслужанага дзеяча мастацтваў Мікалая Плініна. Менавіта ў ягоную творчую лабараторыю завітаюць тэлевізійнікі ў чарговым выпуску праграмы «Майстры і куміры», а крыху пазней тэлегледачы ўбачаць запіс спектакля «Сымон-музыка» ў пастаноўцы юбіляра

Матэрыялы паласы падрыхтавала Вікторыя ЦЕЛЯШУК. tselyashuk@vziazda.by